

12. Ο ρόλος της μουσικής εκπαίδευσης στην ενίσχυση δεξιοτήτων αυτοπροσδιορισμού στα παιδιά με αναπηρία

Λευκοθέα Καρτασίδου

Τα τελευταία είκοσι χρόνια έχει δοθεί μεγάλη έμφαση στη μελέτη του αυτοπροσδιορισμού των ατόμων με αναπηρία, τόσο ως χαρακτηριστικό της ποιότητας ζωής όσο και ως βασική παράμετρος της εκπαιδευτικής παρέμβασης. Η ενίσχυση των δεξιοτήτων αυτοπροσδιορισμού εστιάζει στην ενηλικοκεντρική προσέγγιση και για αυτό αναγνωρίζεται ως μια καλή πρακτική στην εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία. Συγχρόνως η εμπλοκή των μαθητών σε μουσικές δραστηριότητες προάγει μια καλύτερη ποιότητα ζωής και θέτει τις βάσεις για την κοινωνική συμπερίληψή τους. Παρόλα αυτά υπάρχει ένα βιβλιογραφικό κενό όσον αφορά τον ρόλο της μουσικής εκπαίδευσης στην ποιότητα ζωής των ατόμων με αναπηρία. Λαμβάνοντας υπόψη ότι όλα τα παιδιά ανεξαρτήτου αναπηρίας έχουν δικαίωμα για συμμετοχή σε μουσικές δραστηριότητες, είναι σημαντικό να προσδιορισθούν οι δεξιότητες αυτοπροσδιορισμού, που μπορούν να ενισχθούν μέσα από τις μουσικές δραστηριότητες με απώτερο στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της ανεξαρτησίας των ατόμων με αναπηρία. Σκοπός του κεφαλαίου είναι να θέσει τη θεωρητική βάση για τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό και την υλοποίηση μουσικών παρεμβατικών προγραμμάτων, που θα στοχεύουν στην ενίσχυση της αυτοπροσδιοριζόμενης συμπεριφοράς και μάθησης των ατόμων με αναπηρία. Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται πρόταση ενίσχυσης δεξιοτήτων αυτοπροσδιορισμού στο πλαίσιο της στοχοθεσίας μουσικών δραστηριοτήτων. Παράλληλα τονίζεται ότι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση μουσικών παρεμβατικών προγραμμάτων θα πρέπει να ακολουθεί τον Καθολικό σχεδιασμό για τη Μάθηση τόσο (α) στο επίπεδο του περιεχομένου της μουσικής δραστηριότητας και (β) στο επίπεδο της σχέσης και της σύνδεσης των μουσικών και μη μουσικών στόχων. Σε όλη αυτή τη διαδικασία ο ρόλος του μουσικοπαιδαγωγού είναι καθοριστικός γιατί θα πρέπει να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των παιδιών με αναπηρία. Για αυτόν τον λόγο, το θέμα της εκπαίδευσης και κατάρτισης των εκπαιδευτικών μουσικής σε θέματα ειδικής αγωγής θα πρέπει να ενταχθεί πλήρως ως μια νέα φιλοσοφία, καθώς θέματα μουσικής ψυχολογίας, μουσικής ανάπτυξης και ειδικής αγωγής όπως ο αυτοπροσδιορισμός, μπορούν να βοηθήσουν στο εκπαιδευτικό έργο κάθε μουσικού παιδαγωγού.

Λέξεις κλειδιά: μουσική εκπαίδευση, δεξιότητες αυτοπροσδιορισμού, Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση, ποιότητα ζωής, παιδιά με αναπηρία